

Съобщение за пресата Люксембург, 21 юни 2021 г.

Разходите на ЕС за селското стопанство не са довели до по-щадящо за климата земеделие

Специален доклад на Европейската сметна палата (ЕСП) посочва, че средствата от ЕС за селското стопанство, предназначени за действия за климата, не са допринесли за намаляване на емисиите на парникови газове от земеделските стопанства. Въпреки че една четвърт от всички селскостопански разходи на ЕС за периода 2014—2020 г. (над 100 млрд. евро) са били предназначени за борба с изменението на климата, емисиите на парникови газове от селското стопанство не са намалели от 2010 г. насам. Това се дължи на факта, че повечето мерки, финансирани по Общата селскостопанска политика (ОСП), имат нисък потенциал за смекчаване на последиците от изменението на климата, а ОСП не насърчава използването на ефективни щадящи за климата практики.

„Ролята на ЕС за смекчаване на последиците от изменението на климата в селскостопанския сектор е от решаващо значение, защото ЕС определя екологични стандарти и съфинансира повечето от разходите на държавите членки за селско стопанство“, заяви Виорел Щефан — членът на ЕСП, отговарящ за изготвянето на доклада. *„Очакваме констатациите ни да бъдат полезни в контекста на целта на ЕС да стане неутрален по отношение на климата до 2050 г. Новата Обща селскостопанска политика следва да се фокусира повече върху намаляването на емисиите на парникови газове от селското стопанство, както и да представи по-голяма прозрачност и отчетност по отношение на приноса си към смекчаване на последиците от изменението на климата.“*

Одиторите провериха дали през периода 2014—2020 г. по линия на ОСП са подпомагани практики за смекчаване на последиците от изменението на климата с потенциал за намаляване на емисиите на парникови газове от три основни източника: селскостопанските животни, химическите торове и оборския тор и от земеползването (обработваеми и затревени площи). Те анализираха също така дали през периода 2014—2020 г. въвеждането на ефективни практики за смекчаване е било стимулирано по линия на ОСП по-добре, отколкото през периода 2007—2013 г.

Настоящото съобщение за пресата има за цел да представи основните послания на специалния доклад, приет от Европейската сметна палата. Пълният текст на доклада е публикуван на eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Емисиите от животновъдството представляват около половината от емисиите от селското стопанство и не намаляват от 2010 г. насам. Тези емисии са пряко свързани с размера на стадото от животни, а говедата причиняват две трети от тях. Делът на емисиите, свързани с животновъдството, се увеличава още повече, ако се вземат предвид емисиите, причинени от производството на фураж (в т.ч. и вноса). ОСП обаче не се стреми да ограничава броя на селскостопанските животни, нито пък предоставя стимули за намаляването му. Пазарните мерки по ОСП включват насърчаване на животинските продукти, чиято консумация не е намалявала от 2014 г. насам. Това по-скоро допринася за запазване на емисиите на парникови газове, а не ги намалява.

Емисиите от химически торове и оборски тор, които възлизат на почти една трета от емисиите от селското стопанство, са се увеличили в периода 2010—2018 г. По линия на ОСП се подпомагат практики, които може да намалят използването на торове, като например биологичното земеделие и отглеждането на бобови растения. ЕСП обаче констатира, че тези практики имат неясно въздействие върху емисиите на парникови газове. Вместо това практики, които са доказано по-ефективни, като например методи за прецизно земеделие, съчетаващи прилагането на торове с нуждите на съответните култури, са получили ограничено финансиране.

По ОСП се финансират неекологични практики, например като се подпомагат земеделски стопани, обработващи отводнени торфища, които представляват под 2 % от обработваемата земя в ЕС, но изпускат 20 % от емисиите на парникови газове от селското стопанство в ЕС. Финансирането за развитие на селските райони би могло да се използва за възстановяването на тези торфища, но това се прави рядко. Подпомагането по ОСП за мерки за поглъщане на въглерод като залесяването, агролесовъдството и преобразуването на обработваема земя в затревени площи не се е увеличило спрямо периода 2007—2013 г. В законодателството на ЕС понастоящем принципът „замърсителят плаща“ не се прилага за емисиите на парникови газове от селското стопанство.

На последно място, одиторите отбелязват, че правилата за кръстосано спазване и мерките за развитие на селските райони са се променили малко в сравнение с предходния период, въпреки повишените амбиции на ЕС в областта на климата. Схемата за екологизиране е имала за цел да подобри екологичните резултати на ОСП, но не е мотивирала земеделските стопани да приемат ефективни благоприятни за климата мерки и отражението ѝ върху климата е незначително.

Обща информация

Производството на храни е причина за 26 % от емисиите на парникови газове в световен мащаб, повечето от които се дължат на селското стопанство, по-специално на животновъдния сектор.

Общата селскостопанска политика на ЕС за периода 2021—2027 г., която предвижда финансиране в размер на около 387 млрд. евро, понастоящем се обсъжда на ниво ЕС. След съгласуването на новите правила, държавите членки ще ги изпълняват с помощта на „стратегически планове по ОСП“, разработени на национално ниво и одобрени от Европейската комисия. Съгласно приложимите понастоящем правила, всяка държава членка решава дали съответният ѝ селскостопански сектор ще допринася за намаляването на емисиите на парникови газове от селското стопанство.

Специален доклад № 16/2021 „Обща селскостопанска политика и климат — Половината от средствата на ЕС за действия за климата се разходват чрез ОСП, но емисиите от земеделските стопанства не намаляват“ е публикуван на уебсайта на ЕСП (eca.europa.eu).

Лица за контакт в пресслужбата

Пресслужба на ЕСП: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti - claudia.spiti@eca.europa.eu - Тел.: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - Тел.: (+352) 691 551 502